

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Gécsben: Oppelli Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus den Wollzeile 36.) Haasensteim et Voigler (Wallisch-
gasse 10.) Rad. Blosse Publicistische Bureau. Budapestben:
Haasensteim és Voigler hirdetés köv. irodája. Weisz Már
hirdetéseket felvételi irod. Budapest szerkesztő 5. sz. Braun Ede
hirdetményi ügynősköze, József utca 10. sz. 1. emelet

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető
közlemények címzendők.

Az értékesebb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatkak vissza.

épviseleli immunitás.

Kolozsvár, 1876. jul. 7.

3—n.) Miletics, mikor elfogták, kép-
viselő állására hivatkozva, tiltakozott be-
fogata ellen.

Hi hisszük, hogy Miletics képviselő
úr szívet a képviselői immunitást arra
használni fel, hogy mint eddig, ezután is
büntetlenül igazgathasson és cselekedhessen
bármilyen, hazánk államisága, területi ép-
sége s a magyar nemzet ellen, sőt a mint
látszik, azt hiszi, miszerint még az ellen
is vére lesz a képviselő ur az immuni-
tás áal, ha fajrokonait uralkodójuk elleni
merőletre készíti.

Azonban a mint tapasztalhatta, kor-
mányunk sem meg nem ijedt a képviselő
urna az országgyűlésen elmondott fenye-
gő zavaitól, sem nem hajlandó oda en-
gedni magyarázatai a képviselő immu-
nitást, hogy a magyarázat következtében
azt minden képviselő felül legyen emel-
ve és csak a hazai, hanem a nemzetközi
törvényeken is.

Ennek következtében a kormány igen
helyesen jogosítva érezte magát, sőt köte-
lességének tartotta Miletics urat befogatni,
melytől még hazánkba áttűltethette volna Szer-
biába a forradalmat minden következmé-
nyeiről együtt.

Mi részünkről meg vagyunk győződve
rőla hogy elegendő hiteles adatai voltak
a minster ur kezében, a midőn e lépésre
megt elhatározta s épen ezért csak üd-
vözni tudjuk erőlyes fellépését.

Mi a képviselői immunitást csak is
azon esetekben véljük alkalmazhatónak, a
midő a képviselő mint ilyen lép fel, de
nem tartanak helyesnek, ha valamelyik
képviselel ur ki egyszersmind hírlap író is,
s mint ilyen a törvények szigorú elől, az
immunitás oltalma alatt megmenekülhetne,
még helytelenebb volna pedig az, ha va-
lamely állam kormánya elnézné, hogy az
egy képviselő urak más országok érde-
keit ellen szövetkezzenek és cselekedjenek.

Ujból is üdvözöljük tehát a kormány
erőlyes fellépését s igen örvendünk, hogy
Tisz. Kálmán beváltotta azon szavait, me-
lye szerint biztosította a házban az illető
parlár urakat, miszerint a kormánynak
lesz gondja, hogy az államellenes törek-
vésnek eleje vétessen.

Nem kételkedünk, hogy a kormány
eze lépése nagy port fog felvívni némely
lapokban és vidékeken, de egyszersmind bi-
zalmat fog önteni hazánk alkotmányhú
poláiraiba s meg fogja győzni a Miletics-

fajta izgatokat, hogy elteltek azon idők,
a midőn mindenkinek szabad volt alkot-
mányunk aláadására közreműködni.

Azonban mi nem tartjuk elegendő-
nek, hogy Miletics befogatott, hanem szük-
ségesnek véljük azt is, hogy a dolgok áll-
lásának kiderítése után Miletics és társai
a törvények értelmében szigorúan meg is
büntessenek, mert ily esetekben fájdalom
el kell némulna a humanizmusnak a tör-
vény szigorú elől, ha nem akarjuk, hogy
a rendzavarók kezébe kerüljön a könnyen
hívó s elcsábítható nép.

Mi hisszük, vagy legalább hinni sze-
retjük, hogy a magyarországi szerbek moz-
galma sok lapban tölözve van leírva, fel-
tesszük azt is, hogy a szerb ajkúak több-
sége még ma nem jutott az Omladinis-
tak körmei közé, de a Miletics eljárása
után, nem lehetetlen, hogy keményebb
rendszabályokhoz lesz szükség azon vidé-
keken.

— A párisi „Union“ biztos forrásból
veszi a hírt, hogy Klapka magyar tábornok a
porta kívánságára elfogadta volna azon megbi-
zást, hogy a török hadsereget reorganizálja;
Sadyk pasa a porta párisi követével már érte-
kezett volna is a dolog felől és ezután eluta-
zott Konstantinápolyba. Klapka barátjai egyi-
két is el akarta oda vinni, ki átvette volna az
egész hadsereg számára szükségessé szállítást;
de erre Sadyk pasa megjegyezte, hogy Anglia
(talán csak angol kereskedők) elvállalta már
a szállítást a török csapatok számára, és hogy
ezek semmiben sem fognak hiányt szenvedni.

— Ausztria-Magyarország és a
szerb háború. E cím alatt az augsb. „Allg.
Ztg.“ figyelemre méltó cikkek közül. A cikkből
a következőket idézzük:

„A vállalat, melybe Szerbia most bele-
fogott, Oroszország feletlenek látszik Anglia
számára. Oroszország kivonultatja a szerbeket
s a mint segélyével a hadifölzsereléseket lehet-
sége s tette, ugy most fedezi Milán fejedelem
hátát. . . De ma nincsen senki a magyar-
oszlák monarchiában, ki ne érezné, hogy az
orosz lőkére a monarchiát is és pedig egye-
nesebben, mint Angliát.“ A cikk ezután ki-
fejt, hogy a délszláv államok alakulása a mo-
narchia létérdekeibe ütközik; de a monarchiá-
ban nyilvánvaló hangok, melyek azt sürgetik,
hogy Ausztria-Magyarország ossza meg Orosz-
országgal a szákmányt s a kérdést, hogy Orosz-
országgal-e, vagy ellen“, még nincs eldöntve.

de nekem mindenként ártani kíván s nem
mulasztja el roszt beszélni felőlem Marinak
és bizonyos vagyok benne, hogy ajánlatot tett
neki, hogy más férjét keres számára.

„Kire esett választása, hogy engem he-
lyettesítsen és kire alapítja ujjában vagyon-
szerzési reményét? nem tudom. Annnyit azon-
ban tisztán láttam, hogy Henrik oly módon
szólitotta meg Nives kisasszonyt, mintha előre
ki lett volna csinálva e találkozás, hogy élén-
ken beszéltek egymással a tánczosnőnek alatt
és hogy végre Henrik eltűnt tánczosnőjével
együtt. En pedig, ki azt hittem, hogy nagyon
ügyes fogást tettem, midőn eloltottam a fák-
lyát, ugyan szépen jártam. Mindkettő fel-
használta ez alkalmat, hogy együtt menekül-
jenek el.

— Ugyan hová akarsz, hogy mene-
kültél legyen? Ha Vignoletto-be mentek, akkor
bizonyos vagyok benne, hogy Henrik nem fogja
átlépni a ház küszöbét.

— Épen ezért nem is gondolom, hogy
oda mentek volna. Ki tudja, vajjon nem gon-
dolkozott-e meg Mari, hogy jobb lesz vissza-
térni a kolostorba s ott tölteni ki szabálysze-
rűen kiskorúsága utolsó napjait?

— Ez esetben Henrik jobb tanácsot
adott volna neki, mint te.

— És helyzete is jobb volna mellette,
válaszolt Jakab sohajtra.

— Hallgass, szóltam neki. Valaki szó-
lit . . . s ugy tetszik a Henrik hangja.

„Fiam csakhamar hozzánk lépett.

— Nyugalankodtam miattad, kedves
atyám, szolt. Minden rokonunk eltávoztott már,

A háború.

A harezteréről.

A csatatéren minden irányban véres har-
czok folynak. A Drinánál Alimpies vezetése
alatt működő szerb hadak visszautazását az éjjel
a horváth-magyar végvidékről érkezett magán-
hírek is megerősítik. Ezzel szemben viszont
Belgrádból azt jelentik, hogy Bjelina tegnap-
delután a szerbek kezébe került. Valószínűnek
nem látszik ugyan a hír, de azért lehetetlen-
nek sem mondható. Tehát a szerbek tegnap az
előbbi napok vereségei dacára is megújították
a harcokat s a kimerült török hadakat kiverték
a városból. Meglehet azonban, hogy az egész
hír egyszerű koholmány s azért gyártották,
hogy a zajeczári vereséget, melyet három nap
mulva végül is be kellett vallani, kárpótlóják
a türelmetlen Belgrádi közönséget.

Mint utólag jelentik, a zajeczári harc-
ban a két fél összesen 40,000 emberrel vett
részt, s így a csata igen jelentékeny volt. Hát-
főn és kedden folyton-folytak itt a harcok;
egyszer a törökök másnap a szerbek, s egy
tegnapi távirat szerint a szerbek Lubniczáig
üzetek vissza. A belgrádi táviratok az ered-
ményről nem szólnak, s csak azt mondják,
hogy a törököknek nem sikerült a Timok fo-
lyón átkelni. Itt kétségkívül a török fegyverek
vannak folyton előnyben.

A szerbek a babina-glávai nagy „diadal“
mámoreban ringatják magokat s minden áron
döntő eredménnyel szeretnék azt felszórni. Egy-
előre azonban csak az következik belőle, hogy
az itteni előny következtében megszállhatták
Ak-Palánkát, honnan a két mérföldnyire eső
Pirof-Sarkey ellen haladnak. Pirof két nagy
ősrégi kastélyal bir, melyek ma is körülbe-
lől azon állapotban vannak, mint a 16-ik szá-
zad végén; az Ottoryn-kastély sziklán épült kö-
zépkeri stílusban; kicsiny és szűk s csak három
ágyú van benne. Ujjában egy órházal s pa-
láncsáncsokkal fokozták védelmi képességét. Ma-
ga a városi török és keresztény lakosokból áll.
Ez a hely is a szűkbe vezető útra esik s azért
birtokba vétele a szerbekre fontossággal bir. A
nisi török főszeregről még eddig semmi biztos
tudósítás nincs. Az a hír, hogy hercegovina el-
len nyomul, egyszerű képtelenség. Pár napnál
tovább azonban alig fog tétlen maradhatni s
talán hátban támadja meg Csernajeft seregét,
mely immár csakugyan roppanthosszu hadállás-
ban van elhelyezve.

A reichstadti találkozás.

A reichstadti találkozáson berlini hí-
rek szerint a jelen háborúra vonatkozólag szó-
beli megállapodások fognak létesülni. Orosz-
ország állítólag azt akarja, hogy ha a szerbek

sajnálva, hogy el sem bucsuzhattak tőled.
Anyám még mindig vár rád Rosiérnél.

— És te? kérdem, hol töltötted az
időt két óra óta? mind kerestelek!

— Kerestél? De tán csak nem ezen
titkot rejtő érdekében, hol legalább két óra óta
beszélgetsz Jakabbal.

— Végre is honnét jössz most?

— Hazulról. Haza mentem volt, kissé
kifárasztott s untatott a poros táncmulatság;
de látva, hogy atyám még sem jő haza, gon-
doltam, talán szüksége lehet reám, visszatér-
tem a mulatság színhelyére, hol minden el-
végződött már a mint látom s anyám nagyon
türelmetlenkedik.

Elhagytuk Jakabot, ki egy kissé meg lett
nyugtatta s sietünk felmenteni Chantebel
asszonyt, ki azt vélve, hogy valamelyik védő-
czem tartóztatott el ily soká, szézezer millió-
modszor kezdte el szidni a perlekedőket s azok
ügyvédjeit.

Nem tudtam, nem akar-e Henrik vala-
mi bizalmas közlést tenni nekem?

Hogy alkalmat szolgáltatass nek, mi-
helyt hazatérünk, felmentem vele szobájába,
ott szivni ki egy szívtartó lefekvés előtt.

— Azt tudod, szóltam, a nap esemé-
nyeiről beszélgetve vele, hogy Miete is el-
jött volt, átnyujtani nekem virágcsokrárt név-
napomra?

— Tudom, válaszolt Henrik s nagyon
sajnálom, hogy nem láthattam.

— Kitől hallottad, hogy itt volt?

— Egyik cselédőtől, nem is tudom már
melyik mondta meg.

győznek, a törökök Adda-Kalet — Uj-Orsovát,
a vaskapunál és Zwornikot a Dunánál nekik,
Malabrdot és a spirrai kikötőt Montenegroknak
engedjék át, hogy továbbá Hercegovina külön
vajda alatt önállósítsassék s a Gorcsakow-féle
reformok megvalósíttassanak. Bismarck hir sze-
rint már elfogadta a tervet, de csak azon eset-
re, ha Anglia nem ellenzi azt.

Miletics elfogatása.

Miletics elfogatásáról részletes
hírek érkeztek. Miletics Ujvidékről katonai fe-
dezet alatt szállítottat Baziásra. A tvszéki bi-
zottság ezután átmotozta az ujvidéki szerb nyom-
dát, a „Zasztava“ összes szerkesztőségi helyisé-
geit és Miletics lakását. Polit, mit „P. J. je-
lenti: Ujvidékről a következő qualificalatlan
távgyörgnyt intézte Ghyocz Kálmán, képv. házi
elnökhez Garlsbadba: „Miletics képv. társ ma
éjjel katonai fedezet alatt elfogatott. E miatt
távrtam az igazságügyministernek. Minthogy
a tettenérés semmi nyoma sem forog fenn, a
képv. immunitás a legdurvábban megsértetett.
En a colléga részére felhívom a törvény ál-
talmát. Sajnálom, hogy e tény által Magyaror-
szág a civilisált államok sorából kitérőltetett.“

Az elfogatás részleteiről Zimonyból, jul.
6-ról a „Hon“-nak a következőket távirják:
Flatt főispán Miletics elfogatásának parancsát
tegnap este 10 órakor kapta meg Budapestről.
Azonnal conferált Popovics államügyészszel s
törvényszéki elnökkel s Manojlovics városi ka-
pitány tiz emberrel a Caesarovics-ezredből Mi-
letics lakására mentek, hol az államügyészreg-
gel fél 3-kor Mileticset felköltyén kijelentette
előtte, hogy fogoly. Miletics órást tett, hivat-
kozára országgyűlési képviselettségére. Az egész
napot a városi fogházban töltötte, delután 6
órák a városi kapitány karonfogva vezette
Mileticset a hajóra, hol számára külön cabinet
nyitattott, messze utána jött három katona, kik
fedeztetül szolgáltak; 20—30 ember — köztük
Polit közönték a távozó hajót. Miletics szaba-
don jár a hajón s jó kedvben van, az utasok-
kal beszélget; a hajós-kapitány attól tart, hogy
a belgrádi nép a foglyot megszabadítja.

Az elfogatás, nem a „Zasztava“-ban a
czár ellen elkövetett felsegysértés, mint inkább
az adatok alapján történt, melyekből kiderült,
hogy ő központja és feje Magyarországon az
omladinának s mint ilyen a kormány eltűlt
rendelete után is pénz gyűjtött és önkényte-
seket toborozott a szövetség segélyével a szerb
kormány részére.

A hirhedi kalandor-politikus 6-án este
Baziásra át Budapestre érkezett, 8 óra 42
perczkor. A vagonnál a kiszálláskor két rend-
bízós várta őt, kik midőn Miletics kilépett,
félre állottak. A fogoly után közvetlenül a pa-
ncsovai kapitány lépett ki, s Miletics balján ha-

— Az esteli mulatságon is megjelent
volt egy kevés időre. Te nem is jöttél felénk,
láttunk a Rosier kertjéből, a mint egy nagyon
szép falusi leánykával táncoltál.

— Igaz, eljártam vele egy forgótáncot,
azt vélve, hogy ez fel fog vidítani, mint
hajdan.

— S most untatott?

— Ha tudtam volna, hogy Miete is
ott van . . .

— Gondolom, őt is felkérted volna egy
tánczra?

— Minden bizonynyal; ő is látta, hogy
tánczolok?

— Azt nem tudom. En csak tánczos-
nédat néztem . . . Tudod-e, hogy feltűnően
szép volt?

— Parasztónéknak valóban az: nagyon fe-
jér s kezei aprók.

— Vajjon ki volt s honnét jött?

Nem is jutott eszembe, hogy meg-
kérdejem tőle.

E felelet után Henrik tűzbe dobta szíva-
rát, mintha mondaná: nem volna-e már ideje
lefeleünnünk?

Elhagytam őt, a nélkül, hogy tovább
fagagnám; vagy szintén beszél s akkor ész-
re sem kellett vetnem vele gyanumát, vagy pe-
dig titkolni akart valamit előttem s akkor nem
volt jogom tovább kérdezősködni. Fiamat nem
lehetett oly könnyen kiférkésni, mint rokonát,
Jakabot. Másnem erőlyel s szilárdabb jellem-
mel bírt ő öcsémnél.

Másnap s a következő napokon, ha látni
akartam őt egy perczre, fel kellett másznom a

ladt; utánuk 3 lépésnyi távolban három szuro-
nyos baka jött. Miletics a nagy néptömeg közt
felöltövel karján, komoly, nyugodt, kissé sápadt
arczeal haladt előre. A pályaudvarban egy
egy zárt kétfogatú kocsiha ált, balján
a pancsovai kapitány s előttük az előbb
említett két biztosok egyike foglalt he-
lyet, a másik pedig kűnn a bakon a kocsi
mellett. A három baka nyit kétfogatú kocsiha
10—12 lépésnyi távolban kísérté Miletics fo-
gatát. — Általában lehet mondani, hogy min-
den feltűnőség körültekintett. A pályaudvarban
több rendőr is volt látható, kik csak akkor
léptek elő, midőn a tolongás közt rendet kellett
csinálni. Zajt, sőt hangot sem lehetett hallani,
mindenki némán igyekezett a foglyot megpil-
lantani. Mileticset a fenytő törvényszék házá-
ba a budavári Fortuna-féle épületbe szállították,
hol számára még ma reggel egy szobát tiszte-
ségesen berendeztek.

A montenegrói fejedelem procla- matioja.

Nikita fejedelem a hercegovczokhoz a kö-
vetkező proclamatiót intézte:

Hercegovczok!

Felhiva az isteni gondviselés által, indit-
tatva saját kötelességérzetemtől, kicsiny, de sza-
bad és hősies államom akaratától, a testvéri
szeretettől, melyet irántatok táplálók és azon
vágytól, hogy a szerb nép felszabaduljon, egye-
süljön, mely vágyat őseimtől örökltem és min-
denkor legelőnkebben tápláltam, belepek Her-
cegovinába, hogy megtörjem a békákat, me-
lyek évszázadok óta nyomnak benneteket.

Hercegovczok! Szilárd meggyőződésem,
hogy ezzel legforróbb óhajtaistokat teljesítem.
Mindenkor és minden alkalommal azon meg-
győződést keltettétek bennem, hogy szenvedé-
sekben bővelkedő sorosok mellett csak azon
napot várjátok, melyen közös harcunk a tör-
ök hatalom ellenében felszabadítand bennete-
ket a török járom alól.

Hercegovczok! Ezen váru-várt nap, ha
isten ugy akarta, szerenssékre virradt; a nap
melyen megkezdjük a harcot, mely szabad-
dá tesz benneteket. Hősiességet, közös munka
és engedelmség mellett sikert fogunk elérni.
— Ha isten ugy akarja Hercegovina szabad
lesz és ti ugyanazon függetlenségnek fogtok ör-
vendeni, melyre montenegrói testvéreitek min-
denkor oly büszkék voltak. És ti méltókis vagy-
tok rá, hősök vagytok, fényes példát fogtok ad-
ni a hősiességről és áldozatkészségről: a mint
hogy folyvást tettétek ezt az utolsó-érvben, mi-
dőn erős karral kezdtétek lerázni a török ural-
mat és kivívtatok az egész művelt szabadeív
világ tiszteletét és jóakarátát.

Mindig Hercegovinában élt a szerb nem-

hegyi-kastélyba, hová bevette magát vagy két
munkással s egy cseléddel. Bele szeretvén na-
gyon e regényes fekvési helybe, kényelmes
menhelyet akart ott előállítani, azon esetre, ha
kirándulásai közben utolérné őt a rossz idő.

— De te nagyon is sietsz édes fiam!
— szóltam, midőn azon leptem meg őt, hogy
sajátkezűleg festi és igazgatja a falakat. El
volt már határozva, hogy egy, vagy ha tet-
szik, két szobát is kiigazítottak szomszra s te
igen szoros értelemben vetted gazdálkodási esz-
mémet.

— Épen nem, kedves atyám, felelt Hen-
rik; jól tudom, hogy én egy elkényeztetett
gyermek vagyok, és hogy semmit sem sajnál-
nál megtenni az én kedvemért, de jól megviz-
sgálva az épületet, ugy találtam, hogy jobban
néz ki így, az ő ódonágában, mintha ujításo-
kat tennék rajta. Ez azon két szoba, melyben
az öreg Čorasz gról lakott, itt van a háló-
szoba, melyben az ágyat, e nagy angol vá-
szonnal bevont dívánnyal helyettesítettem.

Megvizsgáltam a festést, csak a vastag
porréteggel látszottak ily piszokosoknak. Hoztam
magammal egy szőnyeg, hogy elfedjem vele
a padlót támadt kis repedéseket. Az ablakok
jól zárnak. A füsttől kissé megbarnult menyé-
zet, azért még elég szép színű.

Szóval, egyelőre itt nem volt szükség,
mint jó sok sepregetésre s egy pár helyt a fal-
festés kiigazítására, melyek ma estére meg is
száradnak. Holnap hozhatok már ide egy pár
könyvet, vagy egy egyszerű asztalt s ugy be-
vagyok itt rendezve, mint egy herczeg.

(Folyt. köv.)

A „KELET“ TÁRCZAJA.

PERCEMONTI VÁRKASTÉLY.

Regény.

Írta:

SAND GYÖRGY.

Második rész.

XI.

(Folytatás.)

„Kerülő szavakkal azzal fenyegetődzött,
hogy mindent fel fog fedezni a mostohaanyá-
na. Annnyival inkább alkuba kelle éreszkednem
ve, mivel azt hiszem, hogy a becsületes val-
lás férj, tökéletesen egyetérti nejevel abban,
hogy törésre kerüljön a dolog, ugy színlelve,
mihia mitseni tudna az egészről. Azonban
még olosabb áron menekülhettem, mint a hu-
szólezer forintost váltó, és feltettem magam-
ba, hogy esküvő után azonnal dolgára kül-
dö a hí dajkát. Szerencsétlenségre és nővé-
re kedve ellenére, ki teljességgel nem szereti
őt nem bízik benne, azóta is gyakran talál-
kott Marival, mióta ez Vignoletto-ban tar-
tódik. Urnője titkát megőrizte hűségesen,

zet java, melyet a legbarbárabb rámtettek öt év század alatt sem bírtak megsemmisíteni. Ezért jellemző rátk néve a háború. Egy szép szerb közmondás azt mondja: Hercegovina benépesítette a világot és önmaga nem néptelenedett meg.

Hercegovczok! Egy percze se veszítetek el hősi bátorságotokat. Isten irtalmas, igazságos és szent az ügy, melyért harczolunk. Győzni fogunk, én veletek vagyok és veletek van minden montenegrói. A halál és az élet együtt áll bennünket, azért hát csak előre.

Hercegovczok! előre! Kövessetek és követessetek Montenegró lobogóját, mely annyi diadolos és a törökökre nézve véstábot csatákat látott.

Hercegovczok! A török kényuralom alatt, hallatlan sokat szenvedtetek, veletek együtt szenvedtem, lelکم mélyéből osztotam fájdalmatokban. De a szabadság, melyet most élveztek, ne ragadjon benneteket bosszú tettekre mohamedán hitű testvéreitek ellen. Óhajtom, hogy a testvériség és kibékülés szelleme lengjen át benneteket.

Mohamedán hitű hercegovczok! Mindaz, a mit itt keresztény hitű testvéreitekhez szoltam, nektek is szól. Rég mult el az idő, melyben őseitek elfogadták a mohamedán vallást és így kiváló előjogokat szereztek. Lassankint mindezeket kiragadtak kezeteiből a török, már nagyon kezdtek érezni a törökök súlyos, zsarnoki nyomását. Ha most e kedvező időpont be nem állott volna, nem sokára belöletek is oly rájájk váltak volna, minők a ti keresztény testvéreitek.

Mohamedánok! Más hitet vallottok ugyan, de azért mégis testvéreink vagytok, mert ereitekben szerb vér kering. Azért ép úgy fel akarlak szabadtítani benneteket, mint keresztény testvéreiteket. A szabad Hercegovinában szabadok lesztek. Egy törvénye, egy joga lesz mindenkinek. Hiteteket senki sem fogja bántani, szentségül fog az tekintetni; kezeskedem erről, részrehajlatlan szeretettel viseltetem mindnyájatok iránt. Tudja ezt száz meg száz hitsorsotok, kik Montenegróban élnek és nálam mindenkor testvéri fogadtatást és szeretett találta.

Felszólítalak tehát benneteket mohamedánokat, hogy ne ragadjatok fegyvert keresztény testvéreitek ellen. Ha keresztény testvéreinkkel együtt nem harcolhattok is a közös ellenség ellen, legalább legyetek nyugton, akkor életetek és vagyonotok nem forog veszélyben. De ha nem így tesztek, ha minden körüllet a maga előjárója által ki nem jelenti nekem, hogy nyugodtan marad: legnagyobb sajnálatomra kénytelen lesznek benneteket ellenségekül tekinteni.

Nem óhajtom, nem remélem, hogy ennyire jusson a dolog, hisz a hercegovczok közt valláskülönbség nélkül kezd uralkodni a valódi testvériség, mely szabadságokat, szerencséteket fogja eredményezni.

Hercegovczok! Amily egyszerű a megkezdett mű. oly nagyszerűek legyenek, akik érte harcolnak. Ezért még egyszer felszólítalak benneteket, hercegovczok és montenegróiak, legyetek nemesek és nagylelkűek, és mindekelőtt tartsátok tiszteltben barátunknak: szomszéd Ausztriának és alattvalójának területét.

Hercegovczok! Mindnyájatokhoz szólok.

A BARÁTSÁG.

(Folytatás.)

Minden pók keres magának egy bizonyos tartózkodási helyet, és ott ül, mint egy egyedüli lágész művészetének és rablásának élve. Egyik sem tűr másikat maga mellett, ha összeczárjuk őket, nemsokára szennvedésy bakalódás áll elő, s egymást pofozzák lábaikkal. Egyedüliség és köcsönös féltékenység, általában a ragadozó állatok jellege. S ha pl. a macskák hozzá szoknak is az emberhez, de világért sem olyan ragaszkodók, mint a kutya, vagy a ló. Azonban a macskák, farkasok, sakálók és más ragadozó állatok, még szelíd, társaságos barátnak mondhatók, a pókokhoz hasonlítva. Ezért a „pók-ellenségeskedés” sokat jelentő szó.

Az emberek is gyakran, a helyett, hogy kölcsönösen egymás kezére dolgoznak, s ezáltal egymásnak hasznát, javát mozdítják elő, egymás iránt — ugynevezett — „kenyéririgységgel” viseltetnek, s inkább elrontják kölcsönösen egymás „játékát”, minthogy egymást segítsék, előmozdítsák. Mindenki attól tart, hogy megcsalja a másik. Nem bíznak egymásban. Pedig minden barátság a kölcsönös bizalomban áll, s a „póktermészet”-ek lehelnek olyanok, melyek kölcsönösen kiérzik mindjárt, hogy bennök tulajdonképen nem lehet bízni. Minthogy önértéknek erősítése, a társaság és barátság direkt útján, nem sikerülhet: azt az egymásiránti ellenszenv és dühösség indirekt útján erősítik. Mert az önérték (Selbstgefühl) erősítése nagyobb szüksége minden állatnak, mint az evés és ivás. Azonban egyik sem szerzi ezt oly határozottan indirekt uton, mint a pók. Ez e tekintetben klasszikus

legyetek egyetértő testvérek, lelkes, szerencsés hősök, kiket a montenegróiakkal együtt megillet a haza felszabadítása.

Hercegovczok! Ti, kik fényes multotokból sok dicső emléket tudtok felmutatni, és drága diszei vagytok a szerb nemzetnek, sorakozatok lobogóm köré! Hercegovinának szabaddá kell válnia!

Legujabb.

Turn-Severin, július 6. (A „P. C.” távirata.) A Duna szabad, Narentától felfelé török hajóhad nem mutatkozott. Radujevácz s Berza-Palankán a szerb part hosszába útegek vannak felállítva.

Belgrád, jul. 6. (Hivatalos.) Az ellenség által terjesztett azon hírekl szemben, mintha a szerbek mindenütt visszaverettek volna áll az, hogy Csernajeft tábornok a babina-glavai győzelem óta, további csata nélkül, törökföldön tartja magát. — Alimpics még mindig Beljina előtt áll. Tegnap 2000 nizam körülvettett (hol?) és csak kis része menekült meg. Zaicsarban a törökök támadásai győzelmesen visszaverettek. Lesjanin távirati uton megkérdezte, azt felelte, hogy segítségre nincs szüksége.

Belgrád, július 6. (A „P. C. távirata.) Nis lövetésére vonatkozó hírek aplotalanok Bjelina még nincs elfoglalva. — Szerb forrásból jelentik, hogy Sackar falut Kis-Zvornik mellett a szerbek bevették.

Belgrád, július 6. A dunagőzhajózási társaság „Tisza” nevű hajóját tegnap Turn-Severin és Orsova közt, Spiz szerb falu közelében a szerb csapatok sortűzzel fogadták, minnek folytán kénytelen volt visszafordulni. Szerencsétlenség nem történt. Az osztrák-magyar főcsonsul a szerb kormánytól erőlyes órást emelt és teljes elégtételt követelt.

Csupria, jul. 5. este 7 óra. A később érkező seregeket itt felszerelik és itt osztják be a házakokba. A fejedelem most ismét Baratinban van, mindenfelől értesítik folyóást az eseményekről. Elrendelte, hogy a második tartalékokat küldjék Alexinacba. Nagy hiány van főződényekben. A katonaság hangulata harcias.

Belgrád, jul. 6. délután 2 óra. Egy gőzös érkezett ide 109 katonával, kik jobbra csak könnyen sebesültek: továbbá szákmányul ejtett fegyverekkel. Az itteni várat berendezik foglyok befogadására; már jelezve is van egy tetemes csapat; jobbra cserkeszek.

Belgrád, jul. 6. („B. C.”) A Timok sereg parancsnoka erősítéseket kér. A Topesider-hegyről táborzó sereg egy része oda fog menni. Mindenfelől panaszkodnak, hogy nincs elég orvosi segély.

Orsova, jul. 6. Bogicevic parancsnok hét ezer emberből s 16 ágyuból álló sereggel Szerb-Cladova felé nyomult s Cladova felett egy magaslaton Csukán helyet foglalt s tegnap óta ágyuzza Adakaleit, honnan a törököknek szerencsétlen helyzetük miatt nagy veszteséggel Magyarhonba vagy Oláhországba kellend menekülnök, a szerb golyók gyakran a Magyarországi határan fekvő Vecserova román községig elhatnak. Adakale lángok közt áll.

Belgrád, jul. 6. A török csapatok Vidinből Timokon át Szerbiába hatoltak, több helységet elpusztítottak s Zajosárig jöttek, de

kus. E tekintetben megközelítik őket, a prűcsök. Ezek is csak úgy tűrik meg egymást, ha nem áll egyik a másiknak útjában; s a hol összetalálkoznak, ott kész a prűcsök-háború. A nőstények, melyek erősebbek a himeknél, ezekkel nagyon csuful bálnak: leharapják csápjait, s megeszik.”)

Ezen esetekben a természet az irigység és gyűlölet egy ösztönét nyilvánítja, mely hatalmasabb, mint azon ölny, mely a kölcsönös segédkezésből származik. Ez onnan van, hogy elönyök és hátrányok oly fogalmak, melyeket az ember utoljára, a hatásokból, míg abstráhal, a természet egyszerűbb indokok szerint jár el; soha sem számít egyes elönyök, örömök és élvezetek szerint, hanem mindig a lények alap gyűnyőre szerint. A mi, vagy azok kölcsönös összhangzása és érzési egysége, vagy visszahatása és magáért a küzdésértvaló küzdése által, jó érekióba.

Az emberek között is, sem azon természetek, melyek szerencsésüket és jólétüket abban találják, hogy másokkal összhangzásba vannak, sem azok, a melyek inkább önellkülönzés s a hozzájuk hasonló elleni küzdésre készek, nem tesznek ebben reflexió és önkény szerint.

Azek, kik ezen különböző nemek egyikéhez tartoznak, nehezen képezhetnek maguknak az ellenkező nemű lélek hangulatáról tiszta fogalmat. Az előtt, ki barátságra van teremtve, az ellentett természetűek, hidegeknek s érzéketleneknek látszanak. Az előtt, kinek az egyedüliségre van hajlandósága, mint a geninek, a mások úgy tűnnek fel, mint valami unalmas társaságban élő filiszterek. Persze, hogy a filiszter szerény társaságban éli át életét, mint a méhek és hangyák. Jelmondták: az általános, a becses, a jó barátság. A geni inkább szereti külön egymagára lenni, mint társaságban.

(Folyt. köv.)

Lesjanin parancsnok által öt órai beves harc után nagy veszteséggel visszanyomattak s a határon átűzetek. A szerbek vesztesége 160 ember, több tiszt, ezek közt két törzestisz.

— Mitrovitz, jul. 6. Bjelina bevétel után mely csaknem egészen leégett, Alimpics tábornok 16,000 emberrel s 24 ágyuval Török-Raca felé vonult, melyet tegnap reggeli 9 óra óta ágyuz. Raca lángok közt áll, ma még szólnak az ágyuk; a törökök emberekben és municioiban nagy veszteséget szenvedtek. A szerb hadseregben a lelkesülés nagy. Több bosniai, s nagyon sok mohamedánus a szegényebb osztályból, átmege s egyesül a szerb hadsereggel.

A külföldi lapok a háborúról.

A franciaia „Agence Havas” szokatlan tartózkodással nyilatkozik a nagyhatalmak ez ügybeli politikájáról. „A nyert összes értesülésekből — írja a félhivatalos közlöny — kitűnik, hogy a keleti ügyekkel szemben a tartózkodás és a be nem avatkozás politikájának van legtöbb kilátása arra, hogy az összes európai hatalmak elfogadják és kövessék. Ez a francia kormány politikája is, melynek változatlanul híve marad.” A párisi lapok a keleti eseményeknek szintén kiváló figyelmet szentelnek, s Szerbia iránt nem igen barátságos érzelmeket mutatnak. A „Journal des Debats” azt mondja Milán fejedelem hadi-proclamációjáról, hogy tele van az tettetéssel. Azután azt sürgeti, hogy a háború localizálása legyen a hatalmak főökrekeve.

A félhivatalos „Moniteur Un.” szintén a háború localizálását sürgeti.

Az angol lapok szintén a háborúval foglalkoznak. A „Times” szerint Milán hadüzenetét nem lehet védelemezni, de Angliának nincs más teendője, mint a semlegesiséget fenntartani. Az „Observer” ezeket írja: „Csak azt tehetjük föl, hogy Oroszország áll azon események mögött, a melyek Európát megrendíteni készülnek, hogy az ő tervei azok, melyeket a törökök diadala megsemmisítene s hogy ilyen diadal első sorban őt bonyolítaná háboruba. Feltéve, hogy Oroszország beavatkozik, nagyon nehéz hinni, hogy Ausztria és Németország semleges maradhat. Ez okból az „Observer” azt ajánlja, hogy Anglia és Ausztria, melyek érdekei azonosak egymással, közös politikát kövessenek.

Oroszország fenyegető készüléket tesz. A „Dziennik Polski” 4-én egylevelet közöl, mely arról tesz jelentést, hogy Kielce mellett az orosz hadsereg annyira csoportosították össze, mintha holnap már háboru törne ki. A mezővárosokban ulánusok és kozákok vannak, a városokban pedig tűzörség. A lakosok meghagyást kaptak, hogy fuvarjaikat készen tartsák. A határookra ki vannak küldve a mérnök tisztek, hogy a Visztulán átvezető közlekedési utakat kutassanak. A mérnökkari tábornok Sahovskoj herceg Miechowban tartózkodik és ugyanezen kar tisztjeit a miechowi és piucswi kerületek térkép-fölvétele végett kiküldötte.

Ugyancsak „Dziennik” egy sürgönye szerint tegnapelőtt Luckba egy 50,000 fnyi orosz hadosztály érkezett, teljes tűzerkészséttel együtt. 40 vasuti kocsi is érkezett kozákokkal, kik azonnal megszállották a zitomierz-radzivilovi vasutvonal állomásait.

A m. k. pénzügyminiszteriumnak

f. évi 1371. sz. a. kelt hirdetménye az adóhivatalok és községek átkebelezése tárgyában.

(Vége.)

II. A nagyszebeni kir. pénzügyigazgatóság területén:

1. Alsó-Fehérmegyében az abrudbányai adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) Abrudbánya, Abrudfalva, Albák, Alsó-Vidra, Bisztra, Brezsed, Bursam, F.-Csértés Felső-Vidra, Kerpenyes, Muncsel, Muszka, Nyárg, Offenbánya, Ponorell, Szártos, Szepcsatura Szekersóra, Szohodol, Topánfalva és Verespatak-Gura-Rosi a.fehérmegyei községek a gy.fehérvári adóhivatalhoz csatoltatnak,

b) Lupsa-Sász Vincza tordamegyei község pedig a tordai adóhivatalhoz csatoltatik.

2. Sz.-Sebesszéekben a sz.-sebesi adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) Dál, Kelnek, Lamkerék, Lomány, O.-Pián, Péterfalva, Rehó, Rakita, Sz.-Sebes, Sz.-Pian, Strugar sz.-sebesszéki, valamint Brassó, Gergelyfalva, Girbó, Kakova, Kutfalva, Láz, O.-Dálya, Sebeshely, Spring, Sugág, Sz.-Csór, Vingárd, Buzd, Hosszu-Telke, Kontza, Oláh-Bogáth, Pókafalva, Preszaka alsó fehérmegyei községek és Récese szerdahelyszéki község a gy.fehérvári,

b) Sina szabenszéki község és N.-Apold, Doborka, Kis-Apold, Sz.-Orbó, szerdahelyszéki községek pedig a nagyszebeni adóhivatalhoz csatoltatnak.

Nagy-Sinkszéekben a nagysinkai adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) Báránykut, Boholcz, Brulya, Gerdály, Kálbor, Kis-Sink, Mártonhegye, Nádpatak,

Nagy-Sink, Prásmár, Sáros, Földvár, Rukia, Oláh-Tyukos és Oláhfalva községek a fogarasi, b) Zelistadt, Jakabfalva, Lesse, Morgonda, Prépostfalva, Rosonda, Szászhalom, Újváros, Hégen, Nethus és Réten községek a segesvári,

c) Szász-Vaszod, Szent-Ágota, Verő, Berndorf, Kürpöd, Szászabuz, a nagy-szebeni,

d) Apátfalva, Magaré, Bürköny és Kövssd községek pedig az ujonnan felállított erzsébetvárosi adóhivatalhoz csatoltatnakl

4. Köhalomszéekben a köhalmai adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartozó

a) Bene, Darócz, Fehérgyháza, Gárad, Homorod, Kacza, Köhalom, Sibera, Sövényeszeg Palos, és Petek községek, Mirkvásár, Ugra, Sombor a segesvári,

b) Felmer, Halmágy, Kobor, Lebnek, Oláh-Tyukas, Sona, Szász-Tyukas, Királyhalma, Longodár, Moha, Voldorf, Bogáth, Dák, Héviz, Hidegkut, Mátéfalva és Alsó-Rákos községek pedig a fogarasi adóhivatalhoz csatoltatnak.

5. A medgyesi adóhivatal feloszlatatik s a hozzátartó

a) Hosszu-Asszó, Hosszu-Patak, Lodormány, Lunka, Mikes-Szásza, Alsó-Bajom, Balázstelke, Darlós, Jövedics, Karácsonfalva, Kessler, Oláh-Bükkös, Póstelke, Somogyom, Szász-Kis-Almás, Tatárlaka, Glogovicz, Gyákos, Szász-Ernye, Kund, Magyar-Sáros, Bolya, Hiedegviz, Ingodály, Istina, Mihályfalva, Péterfalva, Rovás, Sárdorf, Salkó, Szász-Vessző, Sorostély, Alsó-Gézes, Felső-Gézes, Oláh-Ivánfalva, Vecsérd, Szász-Zalathna, Baromlaka, Berethalom, Bogács, Buzd, Eczel, Felső-Bajom, Kisekemező, Kis-Kapus, Körös-Medgyes, Musna, N.-Ekemező, Nemes, Paratély, Riomfalva Szász-Almás, Szász-Ivánfalva, Tobias, Völcz, Mardos, Sályi, Mártonfalva, Mártontelke, Nagy-Kapus, Sáros, Máton községek az ujonnan felállított erzsébetvárosi,

b) Szász-Csanád. Csicsó-Holdvilág és Kiskerek községek a gyulafehérvári,

c) Asszonyfalva, Egerbegy, Hassag, Kis-Selyk és Nagy-Selyk községek pedig a nagyszebeni adóhivatalhoz csatoltatnak.

BELFÖLD.

Udvarhelyszék, jul. 4. 1876.

(Időjárás. Védegyelet. Kerti-mag termelési egylet. Készülődések az unit. püspöki választásra.)

Időjárásom kezdem leveletem. Hadd tünjék ki már a kezdetből, hogy csakugyan „vidéki” levél s nem a szerkesztő írta — önmagának.) Egyébiránt az ez évi időjárás nem is olyan mindennapi, hogy csak a falusi gavalárnak adjon anyagot, társalgásra; az egész tavasz és nyárelőtermészeti jelenségeiben egymást érték a rendkívüliségek. Más években május 1-én alig-alig kaptak a „legények” egyegy zöld ágat, melylyel dulcineaik lakásának kapuját feldiszhizhessék; az idén már április 1-én az erdők nagyobb része zöld volt s a gyümölcsfák virágozni kezdtek. Más években a fecske csak májusi vendég volt; most már április első hetében vigan repdestek közöttünk. Más években a tavaszi szántás a sok eső miatt ha félbe szakadt; ez évben már április 10-én annyira ki volt száradva a föld, hogy az eke nem járta meg. Május 1-én a rozs kihányta volt a fejét s 15-én virágzásban állott. Május 11-én az erdei eper meg volt érve; május 15-én a pünkösdi-róza virágzott, 20-án a cseresznye meg volt érve s a búza is virágzott. Olyan idők jártak, hogy azt hittük: nem lesz elég tágas a csűrös kert, nem lesz hová tennünk a törökbuzt. Örvendztünk is örömlünkben, de a május 21-ki fagy „azt mondta; csit!” Mikor pedig a fagy okozta károk egy része kiujult, más része iránt pedig resignáltunk volna, azt vettük észre, hogy nem a fagy a csapások legnagyobbja, hanem, hogy mindjárt megfúlnak az „áldás” sokaságában. Az eső értém. A tavaszi nagy szárazság után, május 8-án áldásos esőt kaptunk, de ez az áldás azóta mind e mai napig csaknem szünet nélkül ömlik, ugyannyira, hogy bizvást elmondhatjuk: „addál uran eső, de nincs köszönet benne.” Május 8-ától maig csakis 6 olyan nap volt, mely eső nélkül telt volna le. És milyen esők! Egyik órában csillogó, szuró napfény, másikban olyan felhő-szakadás, mely megbecsülhetlen károkat okoz. Ugarlásunk és első kapálásunk még csak felében járt le; szénánk egy szál sincs száradva; a talaj a sok zápor eső miatt úgy összezsokult, hogy jó két ökr legyen, mely megbírja az ekét, s egy kapás, 15 órai munka időben, nem képes többet munkálni 150 □ ölnyi törökbuza táblánál. Maholnap itt az árítás s valószínűleg még azután is kapálni fogunk.

Ezekért irtam az időjárásról, mert ilyen időjárás csakugyan „noch nie da gewesen!” És ilyen időjárásnál és az ilyen időjárás által felkeltett gondolatok között, bizony-bizony nagyon népszerűvé válhatik a védegyletek eszméje, mely irányban köztűntnek e székek érdekes s a nagy többség által ószintén nagyra-becsült alkirálybirája, Török Albert, indított meg mozgalmat. Az ezen tárgybani első értekezlet

*) Nem szokása.

Szerk.

már megtartott s ha eredménye nem lesz, bizonyára nem a derék kezdeményre hárul a sikertelenség.

Egy magánkörben tanácskozt folytat a fölött is, hogy miként lehetne Udvarhelyszéken „kerti magtermelési egyesület”-et alakítani? Felelítetteti, hogy magtermelés egyfelől egyeseknek biztosítai tekintélyes jövedelemforrást, másfelől nagyon sok pénz marasztana az országban; föliliteteti, hogy évenként csupán káposzta-mért mintegy 120,000, mond százhuszezer tot adunk a külföldnek; hogy a szövetséges tenelés elősegíti a munka beosztást s ezáltal a fajok tisztán tartását, a mi megint a leendőseget biztosítaná; hogy továbbá egyesül által a termelésnek üzleti ága is könnyeben s biztosabban lenne rendezhető, mert kereskedő mindig odafordul, hol a fajtisztaság biztos volta mellett többfélélt és nagyobb mennyiségben szerezhet be, stb. stb.

Ezen beszélgetések következtében egyik érdeklődő megbízott, lépéseket teni utasítások és alapszabálytervezetek nyert végett s tudakozódni az üzleti összeköttetéssel fel.

Örvendenék e realis irányu terv megvalósulásán s örvendenék, ha e tén az erdélyi részekben Udvarhelyszék teré meg az első lépést.

Talán nem lesz érdektelen hegemitelen, hogy az unitárius püspökválasz zsinatra itt is nagyban folynak a készülődések. Foly a korteskedés is, de csak annyiban, hogy „én megyek, jőjj te is.” Hogy „ki a vit?” arról nem foly a beszéd, mert itt — eg hang kivételével — mindenkinek Ferencz József a „vivát”. Senki sem tagadja az ellenőlt nagy érdemeit, de Ferencz Józsefet ngismertük részben hírlapokból, részben régebb találkozóskból s részben egy Sz.-Keresztion tartott egyházi szónoklatából; és elragodott mindnyájunkat. És elragadtatásunkat legközelebb is igazolta egy tekintélyes német prottáns közlönynek róla irt magasztaló közlése. Udvarhelyszékről, hallomásunk szerint, ddigelő a következő egyházi tanácsosok szánkoznak a zsinaton megjelenni: Dániel Gábor, Jyngyösi István, Darkó Sándor, Jakab Gya, Kénosi Béla, Szöcs Márton, Pakos István, Jakabházy Zsigmond, Konez Lajos, Szentkirályi Ferencz, Szentkirályi Árpád, Pálfi Dénes, Sndor Mózes, Kozma Ferencz, László József, Jovács Mihály, Szentiványi Sámuel.

Jó sikert!

... i . . d.

Erdélyi rom. kath. situsgyűlés.

Első nap, Julius 6. Csütöök.

(Folytatás.)

A kiküldött igazoló bizottság jelentése és a már közlött névsor felolvasása uti a gyűlés megalakulván, jegyzőknék Simo Elek és Veszely Károly mellé, ez utóbbi eszersmind helyettes előadó is levén, dr. Eltes Károly és hilibi Gál Domokos kéretek fel, ki a kérdésnek engedve helyöket elfoglalták.

Ezután Veszely Károly helyes előadó az igazgató tanács jelentését olvasva fel, az megvizsgálás végett az erre kinevezt bizottsághoz lett utasítva. ezen bizottságnöke báró Apur Károly.

A napirend első tárgya:

1. A magas kormány által tartóztatott alapítványoknak, nevezetesen a.) a gy-szebeni erdélyi rom. kath. Teréz-árvaház alapítványának, b.) az erdélyi gy.fehérvári szies káptalan dotatójának, c.) a nagyszebeni rsolya szüzek leány-neveldejétől elvont kr. alapítványoknak, d.) a brassói és nagyszebeni renczerendi zárdák királyi alalmazna járandóságának 1868 óta mai napig még függöben lévő gye.

Elnöklő püspök ó nagyméltósra, elmondja ezen alapítványok letartóztatásák történetét és hogy jelenleg az ügy minő tudtamban van, továbbá felhozza, hogy ó minnt elkövetett uga a kormánynál, mint ó felségnél és reméli különösen ó felségének megnyugtató szavai után, hogy ezen alapítványok jogos rendeltetések helyére vissza fognak jutni. A kormány ennek következtében már is re az evre szolgáló járandóságnak felét kiutalynozta és a másik felét november hóra kilátára helyezte.

Ezen ügyhez hozzá szoltak bípi Gál János, Farkas Lajos, Simon Elek, Adrásí József, Lónhárdt Ferencz, báró Jókka Lajos Horváth János, gróf Eszterházy Kánán, báró Apur Károly, Gál domokos, Boér Antal. A vita a személyeskedésektől sem volt ment, különösen hilibi Gál János és Farkas aios pro et contra vagdalták egymást; végül hilibi Gál János határozati indítványa ellenén Simon Elek azon indítványa fogadtatott el miszerint „a statusgyűlés örvendetes tudonsul veszt, hogy a magas kormány a letartóztatott alapok, nevezetesen: a.) a szebeni er. r. kath. Teréz-árvaház alapítványának, b.) z erdélyi gyulafehérvári székes káptalan dotatójának, c.) a szebeni orsolya szüzek leány-neveldejétől elvont er. alapítványoknak, d.) a brassói

és nagyszebeni ferenczrendi zárdák királyi alalmazna járadéki alapoknak jogos címét, beismerve a 1876. év első felére eső kamát járandóságot kiszolgáltatta és ezért a magas kormányzatnak köszönetet mond, végül azon reményének a kifejezést, vajha mihamarabb ez alapok töltése is jogos rendeltetése helyére viszközöl.

Ez dítvány majd egyhangulag elfogadtatván, előklő püspök ó nagyméltósága azt enuncziált.

A táncoszás többi tárgyait még a következő újkép képezték:

2. Erdélyi rom. kath. tanári nyugdíjalap és a gymnasiális tanárok helyzetének javítására szolgáló segélyalap szervezése.

3. Alapok mostani papirpénzeinek gyűmölösőbb papir- vagy ércpénz nemre való átváltatása; mire névze az igazgató tanács tervet benyújtására volt utasítva.

4. Vallás és közoktatás ügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságának 1874-ki 30,789 és 34,204. számú alatt az igazgató tanácsoshoz íjézt, s a statusgyűlés és igazgató tanács háskörét és az alapok kebléi kezelés alá kíván kiadását érintő két rendbeli leirata.

5. Királyi kistért kegyurasága alá tartozó helyi rom. kath. lelkészekről és tanítókról elvett fizetés tárgyában teendő lépések megállapítása.

6. n-szebeni királyi rom. kath. Terézvárosnak a dícső emlékü alapító királynő szándékárazerint, a hazai közoktatási törvény szem eltt tartásával eszközözendő újja szervezése.

Dátán 2 órákor a gyűlést — miután az idő lőre haladott — előklő püspök ó nagyméltósága feloszlatta.

Az összes világi és több egyházi tag ebédén maradt Fogarassy Mihály püspök vendégszeret asztalánál, hol természetesen a legjobb kedv uralkodott. Este 8 órákor Blau Gyula jeles hegedűművész vonzotta a képviselői tagok y részét magához, a sétatéri kioszk nagyszerűen megtartott hangversenyre a műsorozat következő volt:

1. „Sonata” zongora és hegedűre Beethoven, előadták Bogáthy Elza és a hangversenyző.

2. „Prelude” Singertől, előadta a hangversenyző.

3. „Ábránd” magyar népdalok felett Lisztől zongorán előadta Bogáthy Elza.

4. „Ábránd” hegedűn Paganinittól egy húron ódva a hangversenyzőtől.

5. „Változatok” Lisztől, előadta Bogáthy Elza.

6a.) „magyar melodia” és b.) „boszorkány tánc” Bazzinittól, előadta a hangversenyző.

Au Gyula hazánkba nem mindennapi művészi értelmet és felfogást tanusított tegnapi jékával és mindenesetre megérdemelte azon szreahló és nem is hivatalos kezéből eredő tpsokat, melyekből a szép számmal egybegyűlt közönség őt megjutalmazta. A műsor többi szét Bogáthy Elza k. a. zongorajátéka töltött be.

Sulpicius.

(Folyt. köv.)

A „ELET” magán-távirata.

Feladott Budapestén Julius 8. 10 ó. 35 p. d. e.

Érkezett, Julius 8. 11 ó. 41 p. d. e.

A drinai szerb sereg ötödikén Bjelnánál megveretett és Janinig visszanyomott. Alimpics a Dina folyónál a sánczokba húzódt, a törökök már két sánczot bevették, had ágyut elvettek. Zaeht Jávrnál ujra átélte a határt s a serbek azt jelentik, hogy itt őt cai harc után mind a két fél megártá posztitóját.

Ugyancsak szerb forrás szerint Csokanties ezredes Raskától Nyikéárig nyomta a törököket. A Nis-viddini török sereg összpontosítatik, s úgy kezdi meg az offensívát.

Görögország Belgrádban hivatalosan megezáfolta Milán proklamitójának reá vonatkozó passusát s határozottan kijelentette, hogy szigoruan semleges marad.

A szerbek bocsnátot kértek a nagözhajózási társulat hajójának lövetéseért, de a külügyminiserium ezzel nem elégszik meg.

Széll Kálmán vasárnapig bevája gr. Andrássy visszajövetelét. A lollinár-ezred tegnap innen nay tömeg jelenlétében hajóra szállt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. július 8.

— **Ö felsége a Rudolf** koronaherceg ó felsége védnöksége alatt álló szászvárosi lövgyeleteknek, az egylet tíz évi fennállási ünneple alkalmból 150 frtot, a n-szebeni ál-

lam-főgyámásimunnál alakult Deák Ferencz-féle alapítvány gyarapítására pedig 60 frtot adományozott.

— **A rom. kath. statusgyűlés** Gy.-Fehérvárt tegnap bevégezte teendőit s este a püspök által megható beszédrel zárátott be. A tárgyalások menete, mint minket értesítenek, tegnap este kissé kicsapott a rendes mederből: az igazgatótanács mult évi jelentése tárgyalatván, némely olyan dolgok merültek fel, melyre a püspök saját féltett jogkörének érdekében heves kifakadásokban tört ki, a mi aztán a szabadelvű világak egy részét is kihozta sodrából, s az élénk harc folyamán dr. Groisz Gusztáv és dr. Farkas Lajos az újonnan választott igazgatótanácsból és Horváth János a gyűlésből való kilépésüket bejelentették. Később egy aláírás iv köröztetett, melyben többen csatlakoztak a kilépőkhez. A püspök ur azonban — úgy halljuk — engesztelően hangon tartott bezáró beszédében lehetőleg elsimította az előbb felmerült éles ellentéteket.

— **A színházra** vonatkozólag a „M. Polgár” közlebről azt a hirt bocsnította világgá, hogy az igazgatóság hat fölőleges tagot el fogja bocsnítani. Ez az első pillanatra mindenki előtt legalább is korainak tűnhetett, kiután színházunknál a szerződések mindkét részről már csak 1877 ápr. végére és f. évi december végéig mondatók föl. Addig pedig még elég ideje van az igazgatóságnak a felmondásra. ha ugyan szükségét fogja látni. Még eddig azonban — biztos forrásból irhatjuk — nem volt szó az igazgatóság kebelében arról, mit a „M. Polgár” hírelt, hogy t. i. hat fölőleges tag el fog bocsnáttatni.

— **Vizvári Gyula**, a nemzeti színház sokat dícsört komikus, az erdélyi részekben körutat tesz s ez alkalommal a kolozsvári színpadon is fog vendégszerepelni.

— **A gázgyár** és gázvilágítás ellen egy idő ótaismét roppant sok a panasza. A gázfény némelykor ikerestvértnek látszik valamely elhanyagolt olajlámpa fényével, oly gyöngye, prötilen és fakósárga színt öl. Figyelmzettük a gázgyár felügyelőjét, Warmbrun urat, hogy jó lesz jobban utána látni a gáznak, ha már jól megfizettetik árát. Aztán hol van a városi gáz-ellenőr ur? — Ő csak épen úgy észrevehetné a hiányokat, mint mi, sőt tán észre kelene is venni. Igy a fennebbin kívül meglátbatta volna azt is, hogy közlebről, nebbáyn alkalommal már rég elfoglalta volt az éji homály rémes birodalmát s mégis egy árva gázlámpa sem pislogott még a legnépesebb utcákban sem. Tehát egy kissé több figyelmet kérünk az illető uraktól a közérdek nevében!

— **Az „Életképek”** a kolozsvári népszimű pályázattal foglalkozván, a következő általunk is helyeselt megjegyzést teszi: „Nem ismerjük a pályaműveket, de csak helyeselni tudjuk a bírálók eljárását, ha a különben is alig körvonalozható abszolút bees kívánsáráról lemondtak, s megelégszenek azzal, ha a jutalmazott darabnak irodalmi értéke és kellő színpadi hatása van. Az abszolút bees szigorú megkövetelése még az akadémia tragoedia-pályázatain is rendesen sok ellenmondás okozója szokott lenni, pedig a tragoedia műszabályai már réges-régen meg vannak állapítva; hogy alkalmazzuk tehát az abszolút bees követelményeit a népsziműre, melynek törvényeit egykét kiváló tehetség termékeiből levonni és megállapítani még csak a jövőnek lesz föladata.”

— **Felkérés** folytán kötelességünknek tartjuk határozottan kijelenteni, hogy a románok gyulafehérvári üzemleiről szóló híreket Bergei József ur ottani tisztviselő, egyáltalán nem írja s azokkal semminemű összeköttetésben sem áll.

— **A n-szebeni** m. kir. posta-igazgatóság, a politikai események legújabb válságos fejlődése folytán, mely események elé a közönség feszült érdekeltséggel tekint s méltán megvárhatja, hogy a politikai híreket meghozó közlönyök a lehető leggyorsabban jussanak kezéhez, körrendeletet bocsnított minden postahivatalhoz, melyben felhívja őket, hogy az előirt postajáratok szoros betartását, valamint a beérkező levelezések és küldemények, de főleg a hírlapok gyors kiszolgáltatását lelkiismeretes kötelességüknek ismerjék, és ha a közszolgálat vagy a közönség érdeke kívánja, ne kössék magukat a megszabott hivatalos órákhoz, hanem azontúl is a legnagyobb készséggel álljanak a közönség szolgálatára. Miről a közönséget a fennmeltett kir. posta-igazgatóság folyó hó 3-ról 4602. sz. alatt kelt felhívása következtében azon megjegyzéssel értesítjük, hogy a fennebbi rendelettel szemben netán észlelt hiányokat alóirt kamarához bejelenteni sziveskedjék. A kereskedelmi és iparkamara. Kolozsvárt, július 8-án, 1876.

— **Cs.-Szerdából írják nekünk:** A székelv-udvarhelyi városi dal-egylet, jótékony-célú előadásokat rendezendő, 14 derék tagjával körutára indult s mint mondják, megfogja látogatni az összes belső székelv-földi városokat.

Legelőször minket ére a nagy szerencse ezen jól szervezett köz. daleylet előadását élvezhetni. Folyó hó 5-én mintegy meglepte bennünket — következő műsorozattal tartá első daleytlétét mükedvő színtársulatunk színpadán: „1. Háromszínű zászló”, Huber Károlytól. 2. „Nem tudom én”, Thern Károlytól. 3. „Ébresztő”, Mosonyi Mihálytól. 4. „Népdalok”, Zimaitól. 5. „Gyözelmi dal”, Hubertől. 6. „Népdalok”, Hubertől. 7. „Suhog a szél”, Zimaitól. 8. „Olyan a te dalod”, Hubertől. 9. „A magyar dalárdák indulója”, Hubertől. Nem vagyok miért s azért nem is bocsnítokozom ezen előadás bírálatába, hanem annyit mégis mondhatok: hogy a közönség egész az elragadtatásig gyönyörködött a program minden egyes darabján, s megelégedését zajos taps-viharokban fejezte ki. Különösen a szélesen ismert tenorista „Mózi bácsi” érzés-teljes kedves hangján olvadtunk és lelkesültünk. A műsorozat közepén, hogy a dalos vendégek egy kis pihenő szünetet kapjanak, Márton Dávid tanár ur egy nagyon sikerült szavallatot tartott. Sajnálatosul kell megjegyeznem azonban publicumnunk ez alkalommal való gyenge képviseletét. Nem tudom a program kiosztás a kellemetlen esős idő avagy e nálunk még szokatlan előadás iránt tájéko-

zatlanságban kell keresnünk az okokat? elég az hozzá: igen nagy szegénységi bizonyítványát adók a dalművészet iránti érdeklődésünknek. Homokai színtársulata, mely két hónapig időzött itt, még akkor is nagyobb közönség előtt játszott, midőn legkevesebben valánk színházban. No, persze, azoknak ez vala a mesterszég ezek pedig: csak úgy passióból dalolgatnak. Innen a daleylet másnap S-Szt-Györgyre utazott, hol azt hiszem, melegebb fogadtatásban részesült.

— **Szamosújvárról**, jul. 4-ikéről írják nekünk: Tiszteit szerkesztő ur! Városunk mükedvő-társulata e hó 2-án a Kolozsvár városi tükárosultak javára előadást rendezett. Az előadott színmű Bereik Árpádnak „Háza sitók” című élénk menetű vígjátéka volt, mely úgy szellemi, mint anyagi tekintetben sikerültnek mondható, ugyanis: a darabban közremüködők nagy buzgalommal igyekeztek szerepeikkel a sikert elérni, azonban a köztek elismerésnek kifejezést kívánva adni. ki kell emelnem legelső helyen Bányaai Nina kisasszonyt (Elekesné Borosa) ki is nagy színpadi öthoniassággal, igen helyes felfogással, jól átgondolt és átértett játékkal a zajos tapsokat méltán megérdemelte. Korbuly Mari k. a. (Laura) kedves szende lányka volt, s igen csinosan játsz a rokonszenves szerepét. Bárány Dora k. a. (Nagyklára) töröl metzett derék magyar asszony volt, s jellemzőleg adta a jó gazdasszonyt. Vincze Miklósné urnő (Teresi) kedves színpadi jelensége, a szép doktornét sok könnyűséggel személyesítte. Voith Kata k. a. (Kákáné) kis szerepben is, mint mindig igen kedves volt. Jessenszki Matild k. a. (Csömőné) helyesen alakított. A férfi szereplők: Vincze Miklós ur (Ambró), Voith Gerő ur (Dr. Kosta), Esztegar László ur (Mácsi Náci), jó kedvvel és átgondolattal játszák szerepeiket. Szongott Méri ur (Kotyogi), Voith Lajos ur (Kaczor) kellő élénkséggel, Voith József (Inas), Simay Gyula (Pincér), jól játszottak. Az összes bevétel 163 frt 60 krt tett; melyből a kiadások levonatván, tudomásom szerint 100 frton felüli összeg maradt tiszta jövedelemül a fennírt jó célra, mely is rendeltetése helyére beküldetett. Előadás után kedélyes táncvigalom következett, mely világos reggelig tartott.

— **Kolozsvár** városában az országos és katonai kórházak beleszámításával az elmúlt június havában a városi főorvos hivatalos kimutatása szerint az elhaltak száma teszen 92, ú. m. a férfi nemből 47, a nőnemből 44, ezekből halva született a férfineből 4, a nőnemből 2. Kiskoruk a férfi nemből 26, a nőnemből 29, nagykoruk a férfineből 16, a nőnemből 13, a kóresetekre névze különféle szervezett lobos betegségeket következtében 17, beleszámítva öt, csak is kiskorukakál előfordult ronsoló toroklobb eseteket is, tudóvészben 13, rángásos görös miatt 6, életeryengeség miatt 5, kanyaróban 3, ugyanannyian rák miatt, és egy kórhán 2, hagnymában, gümökórhán, görvénykórhán, genyverben, aggság, szívbaj, vérhányás, csontszú, tudóvűszök, önmegölés, vízbefülés, chozál hidyár és villany mérgezés miatt egyegy. Reudőri bonczolat 6.

— **Udvarhelyszéken** a mult szombaton az árvis utolag nagy károkat okozott, különösen a Nyíltó mellékén. Vasárnap pedig a Nyárad mellékén voltak árvizek.

— **Gróf Nemes Náodort** a felsőfehéri belsőkerület újból megválasztani szándékozik. Ellenjelölésül Ápáthy Péter F.-Fehérmege jelenlegi alispánját emlegetik.

— **Bun, Ceapó, Sárd** és szomszédos községek folyamodni akarnak a belügyérhez, hogy ne csatlakassanak Udvarhelyszékhez, hanem N.-Küküllőmegyéhez.

— **Daróci Imre** Udvarhely városi tanácsos ellen bizonyos hiba élvkövetéseért a belügyminiszter vizsgálat megindítását elrendelte. Ez ellen, mint a „Baloldal” írja, Tolvaly Zsigmond bizottsági tag felebbezést jelentett be mind a főispán, mind a miniszter ellen az országgyűléshez, miután egy ily eljárás, illetőleg bosztantás nem illő egy főispánhoz és egy miniszterhez. Tolvaly Zsigmond lelkesnek e rossz élze mosolynál egyebet nem érdemel.

— **Meggyén** főispánja br. Bánffy Dániel ur ó méltósága megbízásából Dobokamegye rendkívüli közgyűlést folyó év jul. hó 19-én délelőtti 9 órára összehívott. E közgyűlés feladatában állnak: a némely törvényhatóságok területi szabályozásáról szóló 1876. évi XXXIII. törvényekik életbeléptetése ezéjből vármegyének közönségéhez intézett 30,143 szám alatti magas belügyminiseri leirat érdemleges tárgyalása, ennek eredményében a fenn megnevezett törvényekikkek által újonnan alkotandó törvényhatóságok határai megjelölése iránti jelentéstétel, valamint ezzel egybefüggő egyéb intézkedések. Szamosújvárt, július 5-kén, 1876. Török József, h. alispán.

— **A Nagy-Váradon** állomásozott „Heinrich” gyalogezred parancsnoksága tegnapelőtt reggel, épen azon perczben, midőn gyalogkorlatra akart kivonulni, a cs. kir. főhadparancsnokságtól távirati rendeletet kapott, hogy azonnal Péterváradra vonuljon.

— **Kossuthnál** közlebről látogatást tettek Nagy Imre és neje, Benza Ida asszony, kik Olaszországban utaznak. Kossuth igen szívesen fogadta őket s emlékeztetett, hogy Nagy Imre atyja a forradalomért ó bötösa volt. Nagyké e látogatásról, mint a „F. L.” közlik, azt írják, hogy „Kossuth magatartása kissé már hajlott, de még mindig méltóságos.” Szeretett nővére Ruttkayné asszony betegesen fek-szik nála. Kossuth a bucsuzásnál melegen szorított kezét a művészpárral, de midőn Nagy Imre szíve mélyéből kívánta neki, hogy isten még sokáig éltesse, e szomorú szót mondta: „Minek?”

— **Bikfalvi Máté Domokosnak**, mint a „Kr. Ztg.” írja, Budapest főváros tanácsa a doctori cím jogtalan használatát tiltottatja, s e cím eddigi bitórlásáért 10 frtig elmarasztalta.

— **A torontáli elfogatások.** Nagy-Becskerekéről írták a bécsi „Tegs.”-nek: Az eleméri korcsmáros, Toponarszky Kosta elfogattatván, házában sok löszert és katonai öltö-

zetet találtak, mely lefoglaltatott. A korcsmáros egyik bizalmas barátját Popovics parasztot is elfogták. Ennek vallatása fontos körülményeket hozott napfényre. Popovics kiváll, hogy a korcsmárosról kapott löszert Belgrádba csempészte; de hogy kinek adta át, a személyt nem tudta megnevezni. Majd kitalálják, mert a lefoglat dolgok között van egy esomé szerb levél is, mely mind Belgrádból kelt, de aláírás nélküli. Toponarszky beváll, hogy csempészetet üzött s hogy csak a dolog üzleti részére volt tekintettel. Ez az ember diühös ultra szerb s a további elfogatások majd kiderítik az egész ügyet; ugyanis még több eleméri szerb paraszt elfogattat, a levelező ezzel kapcsolatban azt is fölemlíti, hogy Trifunecz, n.-kikindai alkaptány, ki helytelennek nyilvánítja a katonaságnak Nagy-Kikindára való kirendelését, állásától felmentetett.

— **Családi tragoedia.** Bécsben a főúton rémületes eset történt. A 25. sz. házban Birk Karolina, egy pincér neje lakott három gyermekével. A családtagja, nem lévén állomása, egy idő óta eltűnt és a legnagyobb nyomorban hagyta családját. Tegnapelőtt este az anya is eltávozott hazulról. A lakást zárva hagyta. Tegnap reggel elküldte valakivel az elzárt lakás kulcsát. A házmeztérné besietett a lakásba; a három gyermek, egy 9 éves fiú, egy 7 éves leányka és egy 3 éves fiú holtan feküdtek ágyaikon; keresztbevetett kezekkel, megdnyiknek keblén egy szent kép volt letéve. Az orvos constatálta, hogy a gyermekek cyanálival vannak megmérgezve. Igen valószínű, hogy az anya ölte meg őket, ki áldott állapotban volt és most nyilván önmagát is megölte.

— **Sport.** A hannoveri löversenyeken jul. 1-én a kétévsek díját (Zukunft-Rennen) Blasovics Miklós és Ernő „Csalogány”-a nyerte (már Berlinben is nyert); jul. 2-án a 2500 márkás „Vergleichspreis”-t pedig ugyanazon tulajdonosok „Kincsem” kanczája. Mind a kettő Magyarországon tenyészett kancza ivadéka. A hamburgi versenyeken ott lesnek: Hirmök, Zsibök, Kincsem, Csalogány, Konotoppa, Purveyor. — A lembergi versenyeknek még harmadik napján is gr. Tarnowski János vitt el két díjat: „Karmazyn”-nal az egyleti díjat és „Przed-svit”-tel a 3-ik osztályú császár-díjt. A vigaszversenyben persze nem vehetett részt, mert minden lova nyert. A párisi Grand Prix alkal-mával, — mint a „Vadász-és Versenylap” írja — nagy zavart okozott a fogadók között „Kisbér” nemzetisége. Ugyanis legfőbbnyire a francia lovakat veszik az angolok ellen és viszont — vagy pedig a francia avagy angol lovakat a mezőny ellen. A Salon des Courses bizottsága oly formán oldotta meg az ebből származó zavarokat, hogy mindazon fogadások, melyek az előbb mondott módon kötettek, sem-miseknek nyilvánítatnak, mert a győztes magyar lo. Ellenben, a kik a francia vagy angol lovakra fogadtak a mezőny ellen, mindannyian elvesztik a fogadást és fizetnek. A kik az angol lovakra fogadtak volt a mezőny ellen, nagy erőlködéseket tettek, hogy Kisbért angol nemzetiségű lónak declaráltassák — de természetesen hiába.

— **Turgenjef Sandröl.** Egy szentpétervári lap Turgenjefi Iván levélét tartalmazza, melyben meghatlag szól Sandröl. A levél Spasskoje-Ludovino faluban, június 21-én íratott s a lap szerkesztőjéhez van intézve. Tartalma a következő: „Kedves Sergejevits! Szt.Péterváron utazván keresztül, az ön lapjának tárczájában e szavakat olvastam: „Sand György meghalt — erőll süncs kedvünk beszélni.” Ezzel ön valószínűleg azt akarta jelezni, hogy sokat, vagy semmit se kell mondani. Nem kétleim, hogy az ön lapja is legalább a nagy írónó életjáratát fogja közölni, mint ezt más lapok tevék. Engedje meg azonban, hogy én is mondjak valamit róla, noha sem időm, sem tehetségem, róla sokat mondani s noha azt, mit mondani akarok, nem is én mondom. Személyesen ismertem ez írónót; kéresemre tekintet ezt közönséges szóslásmódnak. A ki e ritka lény közlebré juthatott, boldognak érezhette magát. Csak nem rég kaptam egy francia nőtől levelet, ki szintén közölröl ismerte őt. „Barátnónk utolsó szavai — így szól a levél — ezek voltak: Laissez... verdure... azaz: ne állítsatok követ síromra. Takarjátok be virágzó zölddel. És az ő akarata teljesülni fog: sírján csak vadvirág leszen. E szavak oly megragadóak, oly jelentőségűek, hogy annyira összhangzó egész életével, mely oly régóta a jónak és egyszerűnek volt szentelve. Mily szeretet a természet, az igazság iránt! Mily alázat azelőtt! Mily kiapadhatatlan jóság, mely mindig csendes, mindig változatlan, mindig oly nemes vala!... Mily szerencsétlenség a halál! A néma titok örökre elnyelte a legjobb teremtetégek egyikét s mi nem fogjuk soha többé látni e nemes arcot. A jó sziv nem dobog többé! Mindezt a föld alá van temetve. A panasza és fájdalom, mely hantja felett elhangzik, őszinte és tartós lesz. Nem beszélhetünk eleget jószágáról. Bármily ritka legyen is a genius, a lángész születik. Az ő jószágá volt az, mely-lyel számos barátait maga körül fűzte, kik haláláig hívek voltak hozzá. A társadalom minden rétegében voltak barátai. Midőn eltemették egy nohanti földműves koszorút helyezett sírjára. „A nohanti nép nevében és nem a szegények nevében teszem itt le a koszorút; mert szegény e környéken az ő jószágából nem volt. És Sand maga nem volt gazdag. Élete egész dolgozott s alig tudott megélni.” E sorokhoz nem tudnék a magam részéről semmit hozzáadni. Csak tanuskodhatom a bennök foglalt igazság mellett. Midőn nyolcz évvel ezelőtt Sandot legelőször megismertem, ama lelkesült csodálat, melyet bennem felkeltett, még aludt. De lehetetlen volt körülötte lenni, a nélküli, hogy az ember még nagyobb tisztelőjére ne váljék. Mindenki rögtön érezte, hogy egy végtelenül jóakaratu, bőkezű nő közlebrén van, kinek lelkében az önzést a költői lelkesedés, az eszmény iránti hit régen kioltotta s kinek egész lényé jószágot sugárzott maga körül... És mindezt ama öntudatlan dicsőfny övezte, mely csak szenteket díszít... Bocsnászor meg ezen össze nem függő, szakadozottan írt levélért s fogadja stb. Turgenjef Iván.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A kolozsvári takarékpénztár

1876. június havi üzletforgalma.

Bevétel.

211, betét után 56,073 frt 15 kr, visszafizetett váltók 134,408 frt, visszafizetett előlegek 1,000 frt, befizetett kamatok váltó s előlegek után 5,105 frt 82 kr, illetvek 1,040 frt 17 kr, értékpapírok után befizetett kamat 6,100 frt, Jelzálogkölsönök után befizetett kamat 3,287 frt 50 kr, elhelyezmények után befizetett kamat 1,080 frt, Házbér az intézet saját háza után 462 frt 50 kr, államilleték előlegek után 12 frt 10 kr.

Összesen 208,569 frt 24 kr.

Pénztári maradvány május hó 31-ről 187,835 frt 79 kr.

Főösszeg: 396,405 frt 03 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétek s tőkésített kamatok 152 tétel után 43,368 frt 58 kr, Betéti folyó kamatokra 149 frt 01 kr, leszámított váltókra 173,948 frt, előlegek értékpapírokra 1,100 frt, Jelzálogkölsönökre 41,400 frt, értékpapírok vételére 3,576 frt 87 kr, értékpapírok kamataira 108 frt, kezelési költségekre 67 frt 10 kr, igazgatási és tisztifizetésekre 2,213 frt 39 kr, megjelenési tiszteletdíjakra 117 frt 1875. évi részvény, kamat s osztalékra 730 frt javítási költségekre az intézet saját háza után 164 frt 82 kr, bélyegilleték betéti kamatok után 4 frt 48 kr, államilleték előlegek után 12 frt 10 kr.

Összesen 266,958 frt 30 kr,

Pénztári maradvány június hó 30-án 129,446 frt 73 kr.

Főösszeg: 306,405 frt 03 kr.

Kolozsvárt 1876. június hó 30-án.

Kimutatás.

A kalotaszegi takarékpénztár üzlet kimutatása jun. haváról.

Bevétel.

Pénztári maradvány máj. hórl 4,951 frt 4 kr, betételekből 5,282 frt 37 kr, visszafizetett leszámítottakból 35,666 frt — kr, visszafizetett előlegekből 1,530 frt — kr, leszámítottakból 1,076 frt 43 kr, előlegek kamataiból 1 frt 40 kr, beirási díjakból — frt 70 kr, késedelmi kamatokból 33 forint 94 krajczár.

Összesen 48,541 frt 88 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétekre 3,664 frt 76 kr, visszafizetett betétek kamataira 10 frt 31 kr, leszámítottakra 35,881 frt — kr, előlegekre 70 frt — kr, jótékony célra 50 frt — kr, bélyegilletékre — frt 30 kr, költségekre 8 frt 50 kr, napi biztos díjakra 19 frt — kr, tisztí és szolgai fizetésekre 150 frt — kr, Pénztári maradvány jun. hó 30-ról 8688 forint 1 krajczár.

Összesen 48,541 frt 88 kr.

A kalotaszegi takarékpénztár.

Kimutatás.

A tordai takarékpénztár 1876. jun. havi üzletforgalmáról.

Bevétel.

Május haváról ájtott készpénzben 13,225 frt 41 kr, 140 betétben 15,732 frt 53 kr, visszafizetett váltókban 81,575 frt, visszafizetett előlegekben 460 frt, kamatokban 2041 frt 20 kr, különbölet díjban 431 frt 05 kr, visszaleszámítottakban 19,980 frt, államilletékben 45 kr, betéti könyvdíjban 3 frt 90 kr.

Összesen 133,449 frt 54 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betét s tőkésített kamatokért 44 tételért 12,768 frt 77 kr, visszafizetett betéti folyó kamatokért 356 frt 28 kr, leszámított váltókért 77,900 frt, előlegekért 390 frt, visszafizetett visleszámítottakokért 19,600 frt, visleszámítottakok kamataiért 318 frt 53 kr, tisztí fizetéseikért 325 frt, kezelési költségekért 177 frt 63 kr, megjelenési díjakért 270 frt 50 kr, részvényjegy után járó bélyegdíjakért 2 frt 47 kr, betéti kamatok után járó díjakért 11 frt 43 kr, államilletékért 1 frt 25 kr.

Összesen 112,121 frt 86 kr.

Június 30-án készpénzmaradvány 21,3

Gyárak:
váci-boulevard 41 és 42 szám.

Magyar királyi udvari mérleg- és súly gyárak
Schuk és Schlick Budapest legelőssé gyári árak mellett ajánlanak,
mindennemű **tizedes- és serpenyős mérleget**, valamint minden éven szakmához tartozó **méter gyártmányt**: vörösréz, fargaréz, vas, bádóg és fából.
Minden gyártmányunk, a budapesti főhivatal által megvizsgálva és törvényesen hitelesítve van.
(213)

Raktár:
királyi utca sarkán.

Fiók-gyár:
királyi utca 92 szám.

(7-10)

Raktár:
váci-boulevard 33 szám.

Nehézlejt

(15) (23-52)

Sz. 340. — 1876.

(285)

(3-3)

Arlejtési hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék és a kolozsvári kir. járásbíró hivatali helyiségei fűtésére, 1877-dik év január 1-jétől azon év utolsó napjáig szükségeltető 369,6 köbméter tüzei szállítására ezennel az arlejtés közhírré tétetik.

Arlejtés helyéül a kolozsvári kir. ügyészség hivatali helyisége (bel-farkas-utca 12. sz.) megtartási napul pedig 1876-dik év augusztus 30. d. e. 9 órája tüzetik ki. Kiküldési árul köbméterenként 3 frt 18 kr. állapítatik meg, s az összes 1180 frt. kiküldési árak 10% az arlejtésnél résztvenni akaró vállalkozó által bántépénzzel leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok az arlejtésre kitértük őrüg a kir. törvényszék elnök-ségénél elfogadtatnak.

Az arlejtés alapját képező vállalati feltételek a hivatalos órákban, a kolozsvári kir. törvényszék elnök-ségénél megtekinthetők.

(277) **Ezeren és ezeren** bizonyítják, hogy az igazán (2-6)
A bojtárjányóker-szesz az egész világon régóta jelesen ismeretes, legjobb és leggyorsabban ható hajnövesztő szer, mely az utóbbi időben az abban foglalt hajképző alkotórészeknek általán keresz-tül vitt tömörítése által feltűnő keltő csodaszerré emelkedett, miután általa már 15 éves fiatal emberek is néhány nap alatt teljes szakállt nyernek, a mely máskülönbön csakis későbbi korban köszöntene be.

Bizonyosság erre, hogy több oldalról föl lettem szólítva, miszerint figyelemzes-sek mindenkit, a fej vagy arcz azon részeit, a melyeken a haj-növes alkalmatlan letetne, **óvatosan** kikérülni, mert a hatás minden beken részén biztos és a siker meglepő gyorsasággal következik.

Egy palackkal több nyelvű használati utasítással együtt 90 kr. Postai küldésnél 10 kr. keszmagolási díj.

Központi szétküldő raktár: Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 159.

WINKELMAYER J. néi.

Videki megrendelések postai utánvétellel pontosan teljesíttetnek.

(27) **Gummi és halhólyagból készült** (25-*)
óvszereket (Cottons)
utánvétellel titoktartás ígérete mellett, duzet-jét 2 frt 6 frt, küld J. N. Schmei-ler gummi gyáros Bécsben, VII. Be-zirk Stiffigasse Nr. 19.

(274) **ARCANUM** (4-24)
Az ő felsége Ferenc József király által szabad, valódi
a patkányok, házi és mezei egerek, va-kondok- és csótányok kiirtására, melyet után kontárokodnak, de hamisítatlanul kapható: Kolozsvárt: Bokros Ádám. Brassó: Hessheimer J. L. A. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. Demeter. Se-gesvár: Ifj. Misselbacher J. B.

Ára 1 nagy szelencének 1 frt.

(284) **Olcsó áron eladó!** (2-3)
Egy csinosan készült, há-rom részletből álló, összesen 55 méter fa galleria és egy csiga lépcső, egyes részek-ben vagy az egész olcsó áron eladó
BAK LAJOSnál sétaterutca.

(288) **Hirdetmény.** (1-3)

A verespataki-orkai m. kir. és társ. altárnához szükségelt és folyó év augusztus-hó 31-ig, a verespataki szertárba egyszerre szállítandó 40 métermázs (4000 kilogram, vagyis 80 vátmázs) kétszerinomitott repceolaj beszerzése iránt az alólírott m. kir. bány- és aranybaváló hivatalnál folyó év július-hó 28-kán, írásbeli ajánlatok útján arlejtés fog tartatni.

Szállítani óhajtok felhivatnak, ezen kir. bány- és arany-baváló hivatalhoz czimzett és megfelelő bélyeggel ellátott ajánlatukat, melyhez 10% bántépénzzel melléklendő, folyó év július-hó 25-dik napjáig beküldeni.

Az elfogadott ajánlatokhoz csatolt 10% bántépénzzel óvadé-ka mindaddig vissza fog tartatni, míg a szállítás tökéletesen be nem lesz fejezve.

Abrudbányán, 1876. július 5-ken.

M. kir. bány-hivatal.

(222) **MOLL Seidlitz-pora.** (60-100)

Csak akkor valódi, ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorosított czégem van

Büntető bírósági ítéletek ismételtén constatálák czégem és védjegyem meghamisítását, azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ártás-ra vannak számítva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az X szel jelölt czégeknek.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbizhatóbb össegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyulladásnál, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fejt, váll, és farfájás, régi sebek és nyílt sebek, rákfekélyek, úszék, szengyaladás, mindennemű bénulás és ársülés stb. ellen.

Úvegekben használati utasítással együtt 30 kr. o. é.

Valódi minőségben a 7-vel jelölt czégeknek.

Dorsch-halmáj-zsírolaj

Krohn M. és Társai Bergenben (Norvédiában).

Ezen halmáj-zsírolaj zalmenyű, a kereskedelemben elforduló, faj kö-zött az egyedűli, mely orvosi, czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a 4-gal jelölt czégeknek.

MOLL A. Tuelhauben, nächst dem Bazar, Wion.

Raktárak. Kolozsvárt: (x*) Valentini Ad. gyógyszerész. (x*) Wolff Ján. gyógyszerész. (x*) Dr. Hintz György, gyógyszer. (x*) Székli Mihály, gyógyszer. Besztercén: (x*) Lung Károly, gyógyszer. Bécsben: (x*) Krüger Samu Deván. (x*) Lengyel yörgy gyógyszer. Diós-Szent-Martinban: (x*) Fischer Ede, gyógyszer. Szegeden: (x*) Müller E. gyógyszer. (x*) Thalmyer E. (x*) Reissenberger A. F. Szászsebesen: (x*) Reinhardt J. C. Szerdahelyt: (x*) Schimert F. gyógyszerész. Zalatta: (x*) Mihály S. gyógyszerész urú.

(143) **A legnagyobb kalap és cipő raktár** (18-*)

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda” alatt,

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és **jutányos árban.**

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyárakból való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható diszárú, **szokatlan olcsó árban.**

FRANCZIA és BÉCSI SZODAVIZ készítő gépek 1, 1, 1, 2 kupa nagyságban 9 frtől 16 frtig.

Az üzlet régi nagyszerűsége nem változott!